

ДО

ГОСПОЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София, 05 Май 2010 г.

Относно: Приемането на процедура за избор от Народното събрание на членове, председатели или ръководители на държавни органи и независими институции и Омбудсман на Република България

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЦАЧЕВА,

Вече повече от 6 месеца стоят вакантни две места във Висшия съдебен съвет от квотата на Народното събрание, а през април 2010 година изтече и мандатът на Омбудсмана на Република България. Няма достъпна обществена информация относно това, кога и как Народното събрание ще осъществи правото си на избор, няма и достатъчно гаранции, че ще бъде проведена открита и прозрачна процедура, чрез която ще бъдат избрани наистина най-достойните и компетентни кандидати.

Едновременно с това, в момента цялото обществено внимание е съсредоточено в управлението на независимата съдебната власт, която има да решава важни въпроси за своето реформиране и изчистване от подозренията за корупция, некомпетентност и нежелание за справяне с натрупаните проблеми.

С продължаващата неяснота и бавенето на избора на двамата членове на ВСС, на практика, Народното събрание съдейства за изостряне на ситуацията на безотговорност и лошо управление в съдебната власт, а това е опасно. Сходното поведение по отношение на избора на омбудсман пък може да има пряк негативен ефект върху защитата на основните права и свободи на гражданите и правото им на добро административно управление и обслужване. И двете позиции са ключови за установяване на върховенство на закона и защитата на правата на човека у нас.

И преди, при сходни случаи, изборът е бил или необосновано забавян от Народното събрание или извършван в последния момент, по непрозрачен начин и без утвърдена процедура и правила. Това не само улеснява избирането на неподходящи кандидати или на такива със съмнителни качества и неясна репутация, но води и до загуба на обществено доверие в Народното събрание и демократичните институции въобще. В момента продължаването на тази практика би било недопустима грешка, защото в България са създадени безпрецедентни условия на вътрешна нетърпимост и външен натиск за ускоряване и задълбочаване на реформите в сектора на правосъдието и обществения ред. Основният мандат, с който беше избран настоящия състав на Народното събрание, беше именно нуждата от възвръщането на общественото доверие в публичните институции.

Народното събрание, а и българското общество, имат пред себе си поне три примера за удачна процедура и успешно проведен избор – изборът на членовете на Европейската

Комисия от Европейския парламент, последният избор на членове на ВСС от квотата на съдиите и изборът на български съдия в Европейския съд по правата на човека. Прилагането на една ясна, предвидима и прозрачна процедура е гаранция, че наистина най-добрите кандидати ще спечелят, а това само укрепва доверието и легитимността на засегнатите институции.

За това, апелираме към Вас за ускоряване на работата по избора на нови членове на ВСС и Омбудсман на Република България, както и за въвеждане на нормативно установена процедура за провеждането на тези избори от Народното събрание. Процедурата трябва да бъде публична и да гарантира почтеност и качество на изборите при всички бъдещи подобни случаи.

Прилагаме нашите основни предложения за елементи на процедурата и бихме се радвали на възможността да ги представим *при лична среща с Вас* и да обсъдим стъпките за тяхното прилагане.

Надяваме се също така, нашата инициатива да послужи като повод за Вас да инициирате и по-широко обществено обсъждане по този въпрос.

С уважение,

Билиана Гяурова – Вегертседер, *Председател на УС на Български институт за правни инициативи*

Велислава Делчева, *Председател на УС на Програма за развитие на съдебната система*

Георги Милков, *Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България*

Георгица Петкова, *Изпълнителен директор, Фондация “Български адвокати за правата на човека”*

Гергана Жулева, *Изпълнителен директор на Програма Достъп до информация*

Иванка Иванова, *Директор Правна програма, Институт “Отворено общество” – София*

Йонко Грозев, *Програмен директор Център за либерални стратегии*

Мария Йорданова, *Директор Правна програма, Център за изследване на демокрацията*

Михаил Екимджиев, *Асоциация за европейска интеграция и права на човека, Пловдив*

Нели Куцкова, *говорител, Съюз на съдиите в Република България*

Стефан Попов, *Изпълнителен директор, Фондация “Рискмонитор”*

Христо Иванов, *Български институт за правни инициативи*

Приложение: Предложение относно приемането на процедура за избор от народното събрание на членове, председатели или ръководители на държавни органи и независими институции и омбудсман на Република България

За контакти с подписалите лица и организации, моля да се свържете или директно с тях или с

Иванка Иванова

Директор Правна програма

Институт “Отворено общество” София

Ул. “Солунска” 56

1000 София

тел. 930 66 19; 930 66 17, факс 951 63 48

електронна поща iivanova@osi.bg

мобилен тел. 0898 48 90 92

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО НА ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗБОР ОТ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА ЧЛЕНОВЕ, ПРЕДСЕДАТЕЛИ ИЛИ РЪКОВОДИТЕЛИ НА ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ И НЕЗАВИСИМИ ИНСТИТУЦИИ И ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

1. Процедурата, по която Народното събрание организира избирането на членове, председатели/ ръководители на държавни органи и независими институции и ВСС да бъде регламентирана чрез отделна глава в Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.
2. С цел улесняване и подпомагане на Народното събрание при избора, процедурата да се управлява от нарочно създавана за всеки избор временна комисия към Народното събрание.
3. Временните комисии по избора да се съставят на паритетен принцип от народни представители с експертиза в съответната област и нейното ръководство да се предоставя на член на опозицията по заслужаващата адмирации практика на настоящото Народно събрание.
4. Членовете на Временната комисия трябва по категоричен начин да заявят отсъствието на конфликт на интереси с лицата, които са номинирани за конкретния държавен пост. Ако в хода на процедурата се появи информация/съмнение за наличие на такъв конфликт, то съответният член на Комисията трябва незабавно да бъде заменен с друг.
5. Основните функции на временната комисия да бъдат: набиране на номинации за поста, преценка дали номинираните отговорят на формалните условия за заемане на поста, организиране на публично изслушване на номинираните,

класиране на номинираните и внасяне на мотивирано предложение за решение за избор от Народното събрание.

6. Временната комисия да бъде създадена не по-късно от 6 месеца преди изтичане на мандата на председателя/ ръководителя на съответния орган, който подлежи на избиране от Народното събрание и да определи достатъчно разумен срок за набиране и обсъждане на номинации. Предложение за създаване на такава комисия да може да бъде правено и от отделни народни представители.
7. Процедурата по избор да приключва в достатъчен срок преди изтичането на мандата на предходния председател/ ръководител или член на ВСС. При неочаквано прекъсване на мандат, Народното събрание да организира в разумен срок нов избор, съгласно настоящите правила.
8. Номинациите за кандидати за заемане на поста да бъдат внасяни във Временната комисия в писмен вид, да бъдат подписани и мотивирани, за да е ясно кой прави номинацията и с какви мотиви. Номинациите да се набират в продължителност на поне два месеца.
9. Номинациите да могат да бъдат правени от народни представители и парламентарно-представени политически сили.
10. Временната комисия да преценява дали и доколко номинираните отговарят на формалните критерии за поста и да допуска за разглеждане само тези, които отговарят. Комисията да публикува списък на номинираните и списък на допуснатите за разглеждане.
11. Временната комисия организира събирането на подробна информация за номинираните, включително чрез изискване да попълнят подробни въпросници относно професионалната си биография, имуществото си, свързаностите си и други релевантни за установяване на техния интегритет, компетентност и годност за позицията обстоятелства. Комисията да има право да изисква от органи, организации, както и от самите кандидати, предоставянето на допълнителна информация и документи, които удостоверяват техните качества.
12. Всички подадени и събрани документи се публикуват незабавно на страницата на НС.
13. Временната комисия да организира открито заседание за изслушване на номинираните за поста, които отговарят на формалните критерии за неговото заемане. В хода на изслушването те да представят своите виждания за ролята, развитието и управлението на съответната институцията и да отговарят на въпроси.
14. По време на изслушването да има определен ред и да бъдат допускани и въпроси към номинираните, които се задават от представители на граждански сдружения и неправителствени организации.
15. Да има осигурен пълен обществен достъп до информацията за работа на Временната комисия, текстовете на предложенията за номинации, текстовете на документите на Временната комисия и заседанията за изслушване на допуснатите кандидати.
16. Въз основа на резултатите от изслушването, Временната комисия да изготви доклад съдържащ резюме на проведените изслушвания, оценката, дадена от комисията на всеки кандидат и класация на номинираните, който да бъде внесен с мотивирано предложение за гласуване в Народното събрание.
17. Събраните по време на процедурата документи и информация, както и изготвения от Временната комисия доклад ще бъдат съхранявани за 5 години или до изтичане на мандата на съответната длъжност.